

Міністерство освіти і науки України
Полтавський фаховий коледж нафти і газу
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор коледжу
Любов ШУМСЬКА
«30» 05 2021 року

ПРОГРАМА
співбесіди з української мови для вступу до
Полтавського фахового коледжу нафти і газу
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

на основі базової загальної середньої освіти

Програма складена викладачем Резніковою Т.Г.

Розглянуто і схвалено на засіданні
циклової комісії гуманітарних дисциплін
Протокол № 8 від 16.03 2021 року
Голова комісії Неля ГОЛІНЬКО

Загальні положення

Програму вступного випробування з української мови і літератури розроблено відповідно до Програми для загальноосвітніх навчальних закладів з української мови для 5–9 класів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

Співбесіда проводиться у формі виконання тестових завдань, працюючи над якими, вступники зможуть продемонструвати різнобічні знання та вміння з української мови.

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Орфоепія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Орфографія», «Стилістика і розвиток мовлення».

Метою і завданням вступного іспиту з української мови і літератури є виявлення рівня сформованості предметних компетентностей в абітурієнтів, які повинні:

<i>знати</i>	<i>вміти</i>
<ul style="list-style-type: none"> – алфавіт; – наголос; – співвідношення звуків і букв; – основні випадки уподібнення приголосних звуків; – спрощення в групах приголосних; – основні випадки чергування звуків; – правопис літер, що позначають ненаголошені голосні; 	<ul style="list-style-type: none"> – розташовувати слова за алфавітом; – наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм; – визначати звукове значення букв у словах; – розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування у-в, і-й; – розпізнавати вивчені орфограми; – правильно писати слова з вивченими орфограмами; – знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила;
<ul style="list-style-type: none"> – лексичне значення слова; – багатозначні й однозначні слова; – пряме та переносне значення слова; – синоніми, антоніми, омоніми; – лексику української мови за походженням; – поняття про фразеологізми; 	<ul style="list-style-type: none"> – пояснювати лексичні значення слів; – добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; – уживати слова в переносному значенні; – знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів за значенням (омоніми, синоніми, антоніми, пароніми); – пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні;
<ul style="list-style-type: none"> – будову слова, спільнокореневі слова й форми того самого слова; 	<ul style="list-style-type: none"> – визначати значущі частини й закінчення слова;

	<ul style="list-style-type: none"> – розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні;
<ul style="list-style-type: none"> – частини мови; 	<ul style="list-style-type: none"> – розпізнавати частини мови, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні;
<ul style="list-style-type: none"> – словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису, підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення; – головні і другорядні члени речення; – типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин; 	<ul style="list-style-type: none"> – розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення; – розрізняти речення різних видів; – визначати структуру простого двоскладного речення, особливості зв'язку між підметом і присудком; – розпізнавати види другорядних членів; – розпізнавати типи односкладних речень; – розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями;
<ul style="list-style-type: none"> – пряму й непряму мову, діалог; 	<ul style="list-style-type: none"> – замінювати пряму мову непрямою; – правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; – правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом;
<ul style="list-style-type: none"> – стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції; 	<ul style="list-style-type: none"> – розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них; – користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування

Тестовий бал обчислюється як арифметична сума всіх набраних балів за кожне виконане завдання. Максимальна кількість тестових балів, які можна отримати, правильно виконавши всі завдання тесту, – 12.

Завдання вважатиметься виконаним правильно, якщо обрано і позначено правильний варіант відповіді. Якщо позначено неправильний варіант відповіді, позначено два чи більше варіантів відповіді (навіть якщо серед них є правильний) або якщо не позначено жодного варіанта відповіді, завдання вважатиметься виконаним неправильно,

за нього нараховуватиметься 0 балів. Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 1 бал.

Переведення балу в шкалу 100 – 200 балів відбувається за таблицею:

1 – 100	7 – 150
2 – 100	8 – 160
3 – 110	9 – 170
4 – 120	10 – 180
5 – 130	11 – 190
6 – 140	12 – 200

ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Фонетика і графіка. Орфоепія і орфографія

Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі і глухі.

Подовжені звуки.

Букви й інші графічні засоби. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї, щ* та буквосполучень *дз, дзь, дж*.

Склад. Наголос.

Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі.

Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Уподібнення приголосних звуків.

Спрощення в групах приголосних.

Чергування *у — в, і — й*.

Орфограма. Орфографічна помилка.

Правила вживання апострофа, м'якого знака. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження.

Будова слова, словотвір і орфографія

Спільнокореневі слова і форми слова. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

Найпоширеніші чергування голосних і приголосних звуків.

Вимова і написання префіксів *з- (зі-, с-), роз-, без-, пре-, при-, прі*.

Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів.

Правопис складних і складноскорочених слів.

Лексикологія і фразеологія

Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова.

Пряме і переносне значення слів. Синоніми, антоніми, омоніми.

Загальноживані слова. Діалектні та професійні слова. Запозичені слова.

Застарілі слова. Неологізми.

Поняття про фразеологізми. Фразеологізми в ролі членів речення.

Морфологія і орфографія

Поняття про самостійні та службові частини мови.

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Іменник: назви істот і неістот, загальні і власні назви.

Рід, число, відмінки іменників. Типи відмін іменників. Незмінні іменники. Способи творення іменників.

Правопис відмінкових закінчень іменників.

Правопис найуживаніших суфіксів. Велика буква у власних назвах.

Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні і короткі форми прикметників.

Ступені порівняння прикметників, їх утворення. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.

Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробових та збірних) і порядкові. Числівники прості і складні.

Відмінювання кількісних і порядкових числівників.

Правопис числівників.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників.

Правопис займенників.

Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Неозначена форма дієслова. Види дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Часи дієслів.

Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число (в теперішньому і майбутньому часі). Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот.

Безособові дієслівні форми на -но, -то.

Правопис дієприкметників.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Дієприслівники недоконаного і доконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Правопис дієприслівників.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення.

Правопис прислівників.

Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники.

Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності.

Правопис сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні та модальні частки.

Написання часток бо, но, то, от, таки.

Не з різними частинами мови.

Вигук як частина мови.

Правопис вигуків.

Синтаксис і пунктуація

Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.

Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, запитальні, спонукальні. Окличні речення. Члени речення (підмет і присудок; присудок простий і складений; додаток, означення, обставини) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.

Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.

Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення.

Тире в неповних реченнях.

Однорідні члени речення. Узагальнююче слово при однорідних членах речення.

Однорідні й неоднорідні означення.

Розділові знаки при однорідних членах речення.

Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них.

Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнюючі).

Розділові знаки при відокремлених членах.

Складне речення, його типи. Складносурядне сполучникове речення. Складнопідрядне речення зі сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Складне речення з кількома підрядними.

Розділові знаки в складносурядному і складнопідрядному реченнях.

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.

Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог.

Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.

Список літератури

1. Авраменко О. М. Українська мова(рівень стандарту): підр. для 10 кл. закл. серед. освіти / Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2018. – 208 с.
2. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту) : підруч. для 11 класу закл. заг. серед. освіти / Олександр Авраменко. – К. : Грамота, 2019. – 208 с.
3. Глазова О.П. Українська мова. 5 кл. : підруч. для закл. заг. середн. освіти / О.П. Глазова. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. – 240 с.
4. Заболотний О.В. Українська мова : підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К.: Генеза, 2015. – 256 с.
5. Заболотний О.В. Українська мова : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К.: Генеза, 2016. – 224 с.
6. Заболотний О.В. Українська мова : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К.: Генеза, 2017. – 272 с.
7. Заболотний О.В. Українська мова : підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. Рівень стандарту / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К.: Генеза, 2012. – 256 с.
8. Заболотний О.В. Тестовий контроль знань. Українська мова та література. 10 клас (рівень стандарту): навчальний посібник / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний, Н.М. Грабар, А.С. Литинська. – К.:Літера ЛТД, 2011. – 64 с.
9. Ющук І.П. Практикум з правопису і граматики української мови : посібник / І.П. Ющук. – К.: Основа, 2012. – 270 с.

Зразок завдання для співбесіди з української мови

1 *Допущено помилку у відмінюванні числівника*

- А двом третім
- Б чотирьомстам
- В п'ятдесятьма
- Г шестидесяти

2. *Порушено правило узгодження числівника з іменником у рядку*

- А три будинки
- Б півтори тонни
- В два монітора
- Г одна друга торта

3. *Порушено граматичну норму на позначення часу в рядку*

- А сімнадцята година сорок хвилин
- Б двадцять хвилин до шостої
- В за двадцять шоста
- Г без двадцяти шість

4. *Разом слід писати всі займенники рядка*

- А будь/у/кого, аби/на/кого, де/який
- Б ні/ким, аби/хто, де/котрий
- В ні/за/ким, яке/сь, аби/що
- Г казна/до/кого, аби/до/чого, де/хто

5. *Знайдіть рядок, у якому є ЛИШЕ займенники*

- А внічию, себе, ніхто
- Б ніколи, нікотрий, ніщо
- В абиякий, ваш, його
- Г ніскільки, безвісти, звідкись

6. *НЕМАЄ помилок у рядку*

- А завдяки всім учасникам
- Б слід з їм порадитись
- В зупинили погляд на йому
- Г ніхто не виконав завдання

7. *НЕОЗНАЧЕНІ займенники містяться у рядку*

- А котрий, чий, який
- Б той, цей, такий
- В інший, сам, кожен
- Г дехто, казна-чий, деякий

8 *Апостроф треба писати на місці пропуску в усіх словах варіанта*

- А кам..яний, п..яльце, звір..ята
- Б поголів..я, арф..яр, кур..ява
- В бур..ян, подвір..я, кр..якати
- Г в..їжджати, реп..ях, черв...як

9 *Букву и треба писати на місці крапок у всіх словах рядка*

- А пр..чорнілий, пр..вітність, пр..завзятий
- Б пр..блуда, пр..кидатися, пр..поганий
- В пр..в'ялий, пр..думаний, пр..темний
- Г пр..бережний, пр..шитий, пр..краса

10 Спільнокореневими до слова ЛІЧБА є всі, крім:

- А перелік
- Б лікувати
- В лічити
- Г безліч

11 Безафіксним способом утворене слово в рядку:

- А вітерець
- Б хліб-сіль
- В праліс
- Г перехід

12 Знайдіть рядок, у якому всі іменники належать до жіночого роду

- А Токіо, сирота, кольрабі
- Б путасу, цеце, івасі
- В Тбілісі, какаду, Капрі
- Г плакса, староста, Нікарагуа